

Borås kommun

Boras.stad@boras.se

Rektorn vid Sjöboskolan

camilla4.andersson@boras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Sjöboskolan
i Borås kommun

Tillsyn i Sjöboskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sjöboskolan besöktes av Skolinspektionen den 8 maj 2013.

Fakta om skolan

Sjöboskolan är en F-6 skola i stadsdelen Norr i Borås kommun. Skolan har 51 elever i förskoleklass och 280 elever i årskurserna 1-6. Skolan leds av en rektor som tillträdde sin tjänst i mars 2012. Skolan har även en biträdande rektor. I skolans lokaler bedriver fritidshemmet sin verksamhet.

Av den verksamhetsredogörelse Skolinspektionen begärt in från Sjöboskolan inför tillsynen framgår att 77 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskraven i svenska under läsåret 2011/12. I svenska som andraspråk bedömde lärarna att 29 procent av eleverna nådde kunskapskraven¹. I matematik var andelen 79 procent, i de samhällsorienterande ämnena 96 procent och i de naturorienterande ämnena nådde 94 procent av eleverna kunskapskraven.

Under samma läsår var det mellan 83 och 100 procent av eleverna i årskurs 6 som nådde kunskapskraven i de olika ämnena. Lägst andel som nådde kunskapskraven var det i modersmål och idrott och hälsa. Skolan saknar sammanställningar av kunskapsresultaten i teknik och hem- och konsumentkunskap. Under läsåret 2011/12 var det 55 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde kravnivån på alla delprov av de nationella proven i matematik. I svenska var motsvarande andel 63 procent. I årskurs 6 nådde i stort sett samtliga elever kravnivån på de nationella proven i matematik, svenska och engelska². Då det var färre än tio elever i årskurs 3 och 6 som gjorde proven i svenska som andraspråk saknas offentlig statistik.

Helhetsbedömning

Sjöboskolan har organiserat undervisningen utifrån ett s.k. "klassläraresystem". Skolan har ett flertal lärare som i huvudsak undervisar i de ämnen de har behörighet för men även bedriver undervisning i ämnen de saknar behörighet för.

¹ Siffran baseras på ett litet antal elever och bör tolkas med försiktighet.

² 1-4 elever nådde inte kravnivån på samtliga delprov. Den faktiska andelen anges inte i Skolverkets offentliga statistik utan redovisas som ~100 %.

Därmed uppfyller skolan förvisso skollagens nuvarande krav, men eleverna får inte undervisning av ämnesbehöriga lärare i alla ämnen. Rektorn har inlett ett arbete med att tjänstefördela enbart utifrån vilka ämnen lärarna har behörighet för. Skolinspektionen vill i sammanhanget peka på vikten av att detta arbete fortsätter.

Tillsynen visar att Sjöboskolan bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Det förekommer visserligen att elever på skolan blir utsatta för kränkningar, men skolan arbetar systematiskt för att förhindra att detta sker och vidtar åtgärder utifrån kända rutiner i de fall elever blir utsatta.

Den systematik som kännetecknar Sjöboskolans värdegrundsarbete saknas dock i skolans kvalitetsarbete. Lärarna följer upp elevernas kunskapsresultat på individ- och klassnivå, men skolan sammanställer och analyserar inte elevernas samlade kunskapsresultat. Därmed saknar lärarna och rektorn en gemensam bild av skolans resultat och ett underlag för att systematiskt kunna utveckla verksamheten och ge eleverna möjlighet att nå högre kunskapsresultat.

Tillsynen visar även att skolans arbete med särskilt stöd uppvisar brister. Skolan måste därför bland annat se till att alla elever som är i behov av särskilt stöd får sina stödbehov tillgodosedda.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 4 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.

Motivering

Enligt läroplanen ska samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklass och skola för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

I intervju samt i den verksamhetsredogörelse rektorn besvarat inför Skolinspektionens besök vid Sjöboskolan uppger rektorn att det inte förekommer något samarbete mellan förskoleklass och grundskolans årskurs 1. De lärare som är verksamma i årskurs 1 bekräftar i intervju att skolan saknar ett samarbete mellan förskoleklassen och årskurs 1. De elever i förskoleklass och årskurs 1 som Skolinspektionen intervjuat säger att de aldrig har några gemensamma aktiviteter eller att det exempelvis har förekommit att några elever från förskoleklassen deltagit i undervisningen för eleverna i årskurs 1.

Utredningen visar att skolan saknar samarbetsformer för eleverna i förskoleklass och eleverna i grundskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 11 § första stycket skollagen

Lgr 11 2.5 Övergripande mål och riktlinjer, Övergång och samverkan

Särskilt stöd**Bedömning**

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.
- Rektorn ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt ämnesprov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens eventuella behov av stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbe-

tas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Enligt lärarnas bedömning var det cirka 20 procent av eleverna i årskurs 3 som inte nådde de nationella kunskapskraven under läsåret 2011/12. I årskurs 6 var andelen elever som inte nådde kunskapskraven något lägre. Rektorn uppger i intervju att skolan under senaste tiden gjort omfattande neddragningar av de resurser som tidigare kunde läggas på stödverksamhet. Detta har, enligt rektorn, fått till följd att alla de elever som är i behov av särskilt stöd inte fått sina stödbehov tillgodosedda. De intervjuade lärarna bekräftar att skolan, i nuläget, inte lyckas tillgodose alla elevers behov av särskilt stöd.

Inför besöket vid Sjöboskolan har Skolinspektionen har tagit del av ett antal av skolans åtgärdsprogram. I de granskade åtgärdsprogrammen beskrivs elevernas behov och åtgärder som utgår från behov anges. Åtgärdsprogrammen anger när åtgärderna ska följas upp och programmen innefattar överklagandehänvisning. Dock framgår det inte av åtgärdsprogrammen hur de planerade åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Utredningen visar att det finns elever vid Sjöboskolan som är i behov av särskilt stöd men att alla elever inte får sina stödbehov tillgodosedda. Utredningen visar även att elevernas stödbehov inte alltid utreds skyndsamt. De granskade åtgärdsprogrammen uppfyller merparten av lagens krav, men det framgår inte av dem hur de planerade åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därmed att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9-10 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektor ska ansvara för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

I skollagen anges att rektorn ansvarar för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Lärarna uppger i intervjuer att de årligen följer upp elevernas kunskapsresultat på individ- och klassnivå. Vidare säger lärarna att det vid enstaka tillfällen varit diskussion om resultaten i enskilda ämnen men att de inte getts möjlighet att följa upp, analysera och dokumentera skolenhetens samlade kunskapsresultat. Lärarna och rektorn säger att skolan planerat för att kommande läsår jobba systematiskt med att följa upp elevernas kunskapsresultat och utvärdera undervisningen men de medger att detta inte sker idag och att skolenhetens kvalitetsarbete i dagsläget därmed är begränsat.

Utredningen visar att rektor att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Utredningen visar att lärarna förvisso analyserar resultaten på individ- och klassnivå. Men att skolenheten saknar rutiner för att analysera och dokumentera kunskapsresultaten på skolenhetsnivå, samt dokumentera det kvalitetsarbete som görs på klassnivå. Det innebär att rektorn inte har någon tydlig bild av resultaten på skolenhetsnivå som underlag för att systematiskt kunna utveckla verksamheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Kjell Ahlgren och enhetsjuristen Julie Svane deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Daniel Talje
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).